

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. An hæc potestas concedendi facultatem simplici Sacerdoti ad administrandum Sacramentum Confirmationis pertineat privativè ad Summum Pontificem? Et an verò ex divina institutione, vel ex solo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

RESOL. XIII.

An hoc potestas concedendi facultatem simplici Sacerdoti ad administrandum Sacramentum Confirmationis pertineat prout ad Summum Pontificem?

Et an vero ex divina institutione, vel ex solo precepto Ecclesie oriatur, quod Episcopus non possit eam facultatem delegare in sua Diocesi? Ex part. 8. tract. 2. Resol. 5.

§. 1. **N**egatiue respondet Basilius Pontius de Sacramento Confirmationis, part. 4. cap. 4. num. 2. ubi sic ait: Nonnulli dicunt id tantum pertinere ad Romanum Pontificem, existimantque esse sententiam D. Thomae in 4. ad 1. ubi dicit hoc conuenire Summo Pontifici ex plenitudine potestatis, quam habet in Ecclesia. In quo indicare videtur nullum alium eam habere potestatem, sicut neque habet ius potestatis plenitudinem. Sequitur hanc sententiam Suarez disp. 3. sect. 2. Aegidius in hac quest. art. 11. concl. 2. Puteanus dub. 7. concl. 2. Valentinus disp. 5. generali, quest. 2. punct. 1. Imo ait, oppositam sententiam esse singularem, & temerariam. Tenuit antea Soto in 4. dist. 7. quest. 1. art. 12. at §. & olim etiam Plaudanus eadem distinct. quest. 4. num. 20. Fundamenta horum Doctorum hæc sunt.

2. Primum est, quia nunquam legitur Episcopos dispensasse, ut Presbyteri consignarent. Ergo signum est talem potestatem dispensandi non esse penes Episcopos. Sicut enim ex facto Pontificum colligitur eos dispensare posse, & quia in aliquo nunquam dispensarunt, colligimus eos dispensandi non habere potestatem; ita etiam de Episcopis philosophandum videtur.

3. Secundum est, quia in his, quæ sunt iuris diuini, absolute, & simpliciter non potest dispensari, nisi iuxta modum & mensuram ipsius iuris diuini statutam, & concessam. Sed ius ministrandi hoc Sacramentum est diuinum, & lege ordinata concessum Episcopis. Ergo ad solum Pontificem qui plenitudinem potestatis habet in Ecclesia, pertinet facultas dispensandi, non Episcopis.

4. Tertium est, quia Concilium Florentinum in citato decreto, ubi exactè doctrina Sacramentorum tradita est, signanter dicit: Legimus aurem per Apostolicæ Sedis dispensationem, &c. Ergo in sola Sede Apostolica est facultas dispensandi in hac parte.

5. Alij verò sub distinctione loquuntur, dicuntque, si seorsim Episcopi considerentur, non posse Episcopos dispensare. Si verò aliqua maxima pars Ecclesiæ, qualis est tota Orientalis ante defectuam, tale munus Presbyteris committeret, non corrigente à principio, sed tolerante Romano Pontifice, valeret dispensatio. Sed qui ita philosophantur, nihil dicunt. Nam, si in eo casu eo facto partis Ecclesiæ valeret commissio, idem esset, quia præsumeretur consensus Summi Pontificis. Idem etiam dici posset de facto Episcopi vnus, & ex consensu Pontificis valuisse; quod solum est dicere Pontificem dispensare posse tantum, vel dispensatione tacita, vel expressa.

6. Cæterum mihi videtur verius, potestatem dispensandi in hac re, non solum residere penes Summum Pontificem, nisi reserua est. Hanc sententiam tenet Ledesma in 4. dist. 7. quest. 1. art. 11. Layman tract. cit. c. 7. Alphonsus Salmeron tom. 12.

imprimis aliquid characteris in signum huius potestatis. Confirmatur, quia Sacerdoti datur potestas erga corpus Christi verum, cum porrigitur calix cum patena, nec ex illa cætironia vllia alia potestas colligitur: cum ergo habeat etiam potestatem erga corpus mysticum Christi, illius membra abfoluendo à peccatis, illa potestas ex vi alicuius ordinationis conferenda est: & hæc sanè est impositio manuum sub prædicta forma verborum.

6. Nec obstat dicere, quod si Episcopus moriatur postquam contulit Sacerdoti potestatem conferendi, antequam illi manus imponat, verè manebit integrè ordinatus, & poterit à peccatis abfoluere: ergo in impositione manuum nulla potestas confertur. Respondetur negando antecedens, quod nulla ratione probari potest: solum enim ille Presbyter habebit tunc potestatem conferendi. Et ita præter Doctores citatos hanc posteriorem sententiam tenet Paulus Comitolas in suis responsis moral. lib. 6. quest. 43. Fernandez in Theologia moral. parte 3. cap. 11. §. 1. Aegidius Coniungens de Sacramentis, disputat. 20. dub. 7. num. 60. & 61. Reginaldus lib. 30. num. 10. 20. & 21. Andreas Molfusius in summa, tract. 2. cap. 10. numero 11. Domitius Chamerota de Sacramentis, tract. 11. cap. 3. dub. 1. versic. Quinto dico. Valquez in 3. partem, tom. 3. disputat. 239. cap. 3. Filiucius tom. 1. tract. 9. cap. 2. num. 42. Paulus Laymannus moral. Theologia, lib. 5. tract. 9. cap. 5. numero 2. Syluius in 3. partem, quest. 37. art. 2. quest. 4. Cornelius à Lapide in 1. ad Timotheum 4. versic. 14. num. 39.

7. Vnde ex his inferitur quid dicendum quò ad principale quæsitum, nam Doctores primæ sententiæ affirmatiue respondent; Doctores verò posterioris sententiæ, negatiue. Et idè optimè loquens in terminis nostræ quæstionis Præpositus in 3. part. quest. 72. art. 11. dub. 2. num. 53. sic asserit: Difficilis est, num Pontifex posset deputare Sacerdotem solum priori ordinatione consecratum, non verò secunda, in qua datur potestas remittendi peccata? Sotus iuxta sua principia distinct. 24. quest. 1. art. 4. conclus. 5. ubi censens impositionem manuum, & verè correspondentia non esse de essentia Ordinis sacerdotalis, facile concederet Pontificem id posse, quod etiam facile colligi potest ex iis, quæ tradidit Plaudanus ead. dist. 5. quest. 1. responsione ad 4. & dist. 25. quest. 1. art. 2.

8. Sed cum verius sit hanc impositionem manuum etiam pertinere ad essentiam ordinationis, & hominem absque ea non esse completum Sacerdotem, neque vi ordinationis habere vllam virtutem sanctificandi fideles per consecrationem Sacramentorum, quæ in vtu consistunt, verius est ordinatum solum per verba, quibus datur potestas sacrificium offerendi, non posse ex commissione Pontificis hoc Sacramentum consecrare, quia sanctificatio per hoc Sacramentum requirit potestatem Ordinis in corpus Christi mysticum, qua caret talis Sacerdos; & licet benè sequatur; Diaconus nullam habet potestatem in corpus Christi verum; ergo nec potest habere in corpus Christi mysticum modo explicato; non tamen sequitur in nostro casu: Sacerdos habet potestatem in corpus Christi verum; ergo & in mysticum, quia expositione causæ remotæ non ponitur effectus, quamuis benè negetur ex eiusdem causæ negatione. Hæc usque Præpositus; ego utramque sententiam probabilem esse puto.

ANNAE
Omnia
TO. III. IV. V
E. III

20 Tract. I. De Potestate Pontificis

in Act. Apostol. *tr. 2.6. vers. An vero Episcopi.* hanc sententiam esse renerariam, nam prædicti Auctores tenent, & alii non esse contra communem sensum. Multi enim Doctores, licet dicant Papam posse, & qui id expressè asserunt, pauci sunt. Si autem his Doctoribus addas eos, qui censent Episcopum in sua Diocesi idem posse, quod Pontifex in toto Orbe, quos referam statim, videbis multò plures esse, qui nostram sententiam doceant quàm oppositam, & etiam Sotum sibi ipsi repugnare. Nam non semel hanc doctrinam tradit, cum qua non potest consequenter dicere, non posse Episcopum dispensare, ut Presbyter suæ Diocesis ministrat sacramentum Confirmationis, qui id concedit Pontifici in toto Orbe. Hucusque Pontius; qui postea multis aliis rationibus conatur hanc suam firmare sententiam; docens tamen, hodie non posse Episcopos hac vi facultate, quia consuetudine & vi iam eis hoc facere interdictum est.

7. Sed ego existimo non esse recedendum à sententia affirmatiua, quam præter Doctores à Pontio citatos, tenet Joannes Petit in *Theolog. sacrament. tract. 3. lect. 33.* & Præpositus in *3. part. D. Thom. quest. 72. art. 1. dub. 2. num. 49.* ubi ita asserit: Dubitari potest, num id oritur ex solo præcepto Ecclesiæ, an verò ex diuina institutione: videtur enim ex solo præcepto Ecclesiæ oriri, quod Episcopus non possit eam facultatem in sua Diocesi delegare: nam Episcopus in sua Diocesi videtur id totum posse præstare, quod Summus Pontifex in tota Ecclesiæ; quia tamen in sua gubernatione subest Pontifici, Pontifex Episcopo potest prohibere, ne hanc potestatem deleget.

8. Verum communiter Doctores sentiunt id oriri ex diuina institutione, quod insinuat S. Thomas ad 1. & alij, qui rationem assignant plenitudinem potestatis in regenda Ecclesiæ, quæ in solo Pontifice residet: nec verum est quod assumitur, nam etiam supposita omni prohibitione Pontificis, Episcopus non potest ea infallibilitate res fidei definire, qua potest Summus Pontifex, &c. Christus enim primaria quædam nostræ Religionis capita soli Pontifici commisit, cui commisit regimen totius Ecclesiæ.

9. Aduerte quòd licet ex sola prohibitione Ecclesiastica id denegatum esset Episcopis, ea tamen prohibitio tantæ esset virtutis, ut eorum concessionem posset irritam reddere: atque adeò communi sensu reddatur irrita per cap. aqua, citatum, nam quamuis collatio Confirmationis sit exercitium Ordinis, ipsa tamen concessio est actus iurisdictionis, quam proinde Summus Pontifex potest efficaciter impedire. Ita Præpositus; cui adde Petrum à Sancto Ioseph in *idea Sacrament. cap. 14. resol. 2.* Auerlam de *sacrament. Confirmat. quest. 72. sect. 3.* Hurtadum de *sacram. Confirmat. diffie. 13.* Ochagaitiam de *Sacram. tract. de Confirmat. quest. 10. n. 13.* Dicendum est igitur solum Sacerdotibus, & solum à Summo Pontifice, posse hoc ministerium delegari. Nullum enim fundamentum, nullum exemplum, aut indicium adest, ad hanc facultatem vterius extendendam. Et hoc totum intelligi debet fundari in ipsamet institutione Christi: alioqui non potest Summus Pontifex dispensare in iis, quæ sunt de substantia Sacramentorum. Itaque Christus ipse instituit, ut ordinarius quidem minister Confirmationis esset Episcopus, per extraordinariam verò delegationem sui Vicarij possit etiam esse Sacerdos.

10. Admonet tamen; & optimè Azorius *tom. 2. lib. 5. cap. 1. q. 6.* non debere, nec solere Pontifices in hoc facile dispensare, sed solum pro regionibus infidelium, in quibus rari sunt Episcopi.

RESOL. XIV.

An si Pontifex dispensaret sine iusta causa, et simplex Sacerdos conferat Sacramentum Confirmationis, dispensatio sit valida?

Imò notatur non cessare hanc facultatem, mortuo Pontifice, qui eam concessit, neque etiam cessat talis facultas, cessante ratione, quæ mouit Pontificem ad eam concedendam. Ex *pro. tract. 1. Resol. 6.*

§. 1. Hanc questionem remissè tangit Pontius de *sacrament. Confirm. part. 4. cap. 4. num. 15.* & ad illam affirmatiuè respondet Ochagaitia de *Sacrament. tract. unico, de Confirmat. quest. 10. num. 4.* ubi sic ait: Notandum est validam esse hanc facultatem, etiam si Pontifex eam concessit sine rationabili causa, atque ita notauit Coninch *tom. de Sacramentis, quest. 72. de Confirmatione, artic. 11.* Patet, quia hæc commissio non est dispensatio in lege diuina, quia hæc sine iusta causa inualide semper fit, sed est concessio alienius potestatis similis ei, quàm Pontifex concederet alicui ad abolendum à peccatis referuatis, quæ valida esset, etiam sine causa, ne penitentes bona fide procedentes damnarentur, si non essent absoluti. Imò ut optimè notauit Suarez *tom. 3. disput. 36.* non cessare hanc facultatem mortuo Pontifice, qui eam concessit, quia gratia est talis concessio, & gratiæ non cessant mortuo concedente, neque etiam cessat talis facultas cessante ratione, quæ mouit Pontificem ad eam concedendam, quia neque dependet ab ea in fieri, neque in conseruari. Ita Ochagaitia; cui ego addo Hurtadum de *sacrament. Confirmat. diffie. 13.*

2. Neque desinam hic apponere verba Ioannis Præpositi in *3. part. quest. 72. art. 11. dub. 2. num. 4.* ubi sic asserit: Petes, an requiratur causa, ut hæc facultas concedatur; & factum teneat? Negat Henriquez *cap. citato, num. 4.* quia alioquin res esset obnoxia multis periculis, & homo meritis posset esse anxius, num Sacramentum validè conficeret, vel reciperet.

3. Hæc sententia est probabilis, quam etiam in praxi Suar. non audeo reprobare *disput. 36. sect. 2. §. tertia pars*, quia de hac re non videtur iudicandum sicut de votis, in quorum relaxatione fit remissio iuris competentis alteri, qui non censetur in eam remissionem consentire, nisi causa saltem bona fide existimetur subesse, cum hic nulla sit dispensatio, & relaxatio iuris alieni, sed simplex deputatio ad aliquod munus iuxta facultatem Pontifici ex Christi institutione traditam, quidquid sit de valore, Pontifex non solet sine causa honesta hanc potestatem simplici Sacerdoti concedere. Sic ille, & ego.

RESOL. XV.

An Pontifex possit variare modum benedictionis Chrismae.

Et ex doctrina prædictæ questionis inferitur, an possit Pontifex indirectè efficere, ut nullus Episcopus valide hoc Sacramentum conferat, &c.

Et an Episcopus benedicens sacrum Chrisma in statu

Sup. hoc in tom. 4. tr. 8. ex doctrina Resol. 32. si-gnauer à lin. 3.

Sup. hoc sua pra in Resol. 11. §. vii.